

ÖZET

Türk, Libya ilişkilerinin temelleri uzun yıllar önce atılmıştır. Bu ilişkilerin başlangıcı Osmanlı devletinin on altıncı yüzyılda Trablusgarp'ı fethettiği tarihlere dayanır. Bu kurulan ilişkiler zamanla gelişerek ivme ve çeşitli boyutlar kazanmış; kimi zamansa çalkantılar sebebiyle gerilemek zorunda kalmıştır. On dokuzuncu yüzyılın başlarında, özellikle 1830 yılında Fransa'nın Cezayir'i işgal etmesinden sonra, Osmanlı İmparatorluğu Trablusgarp vilayetiyle olan ilişkilerini iyice güçlendirmiştir. Buna bağlı olarak, Osmanlı İmparatorluğu bölgede bir çok mimari, ilmi ve edebi eserler bırakmıştır.

Özellikle, Türkiye'nin çehresini değiştiren, ülkeyi muasır ve çağdaş devletler düzeyine çıkararak Mustafa Kemal Atatürk'ün yaptığı devrimin yankıları Trablusgarp'ta çok derin olmuştur. İzleri sadece siyasi tarihle sınırlı kalmayıp, edebiyat ve kültür alanlarına da sıçramıştır. Gerçekte büyük önder Atatürk de Libya'da yaşamış, ve Libya halk tarafından yakından tanınmış bir şahsiyettir. Trablusgarp savunması sırasında gösterdiği yararlıklar Atatürk ismini Libyalı gönüllere nakşetmiştir. Ama bütün bunlara rağmen bu önemli konuya gereken ilginin gösterildiği de ne yazık ki söylenemez.

Bu mütevazî çalışma, ulu önder Atatürk'ün gerçekleştirdiği devrimin Libya fikriyatına ve edebiyatındaki varlığına ışık tutmayı hedeflemektedir.

ABSTRACT

The foundation of Turkish and Libyan relations was laid thousands of years ago. The beginning of these relations dates back to the sixteenth century, the time when the Ottoman Empire conquered Tripoli. These established relations have changed into various forms in time, have declined due to disturbance at times, and sometimes have gained acceleration. At the beginning of the nineteenth century, especially in the year of 1830; after France invaded Algeria, the Ottoman Empire strengthened its relations with the province of Tripoli. According to this, the Ottoman Empire left many architectural, scientific, and literary works in this area.

Especially, the reflections of the reforms done by Mustafa Kemal Atatürk, which have changed Turkey's aspect and raised the country to the level of contemporary and modern countries, have been very profound in Tripoli. The traces weren't only restricted to the boundaries of history, but they also spread to the fields of literature and culture as well. The great leader Mustafa Kemal Atatürk himself lived in Tripoli, and is a known figure by the community. The name of Atatürk has conquered their hearts and has left a place in their minds. However, despite all of these, we are thinking that; not enough interest is placed on this matter as should be, by the recently published works.

Hence, with this modest work of ours, we aimed to illuminate the existence of the great leader Atatürk's reforms in Libyan conception and literature.